

Sygn. akt: I C 1399/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 kwietnia 2016 r.

Sąd Rejonowy w Świnoujściu I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Mariusz Grobelny
Protokolant:	starszy protokolant Jakub Markiewicz

po rozpoznaniu w dniu 14 kwietnia 2016 roku w Świnoujściu na rozprawie

sprawy z powództwa **M. Ł.**

przeciwko **(...) S.A. w Ł.**

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 24500 zł (dwudziestu czterech tysięcy pięciuset złotych) z odsetkami:

a. ustawowymi od dnia 13 grudnia 2013 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku;

b. ustawowymi za opóźnienie od dnia 01 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty;

II. ustala, że pozwana ponosi odpowiedzialność za wszystkie mogące wystąpić w przyszłości skutki będące następstwem wypadku powoda z dnia 15 grudnia 2012 roku;

III. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 2417 zł (dwóch tysięcy czterystu siedemnastu złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;

IV. nakazuje pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Świnoujściu kwotę 2575 zł (dwóch tysięcy pięciuset siedemdziesięciu pięciu złotych) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

Sygn. akt I C 1399/14

UZASADNIENIE

Powód M. Ł. wystąpił przeciwko pozwanej (...) S.A. w Ł. z powództwem o zasądzenie kwoty 24.500 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 13 grudnia 2013r. do dnia zapłaty oraz ustalenie odpowiedzialności pozwanej za wszystkie mogące wystąpić w przyszłości u powoda skutki będące następstwem wypadku z dnia 15 grudnia 2012r. Ponadto powódka wniosła o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że w dniu (...) w Ś. idąc chodnikiem przy ul. (...) pośliznął się na oblodzonym, niczym nie posypanym chodniku i upadł na podłoże. W wyniku zdarzenia doznał obrażenia ciała w postaci wieloodłamowego zmiążdzeniowego złamania obu kłykci kości piszczelowej prawej. Z uwagi na doznane obrażenia ciała został zaopatrzony przez ratowników medycznych w szynę Kramera i przewieziony do (...) Szpitala W. z Przychodnią (...) w S., gdzie przyjęto go na Oddział (...). Po przeprowadzeniu niezbędnych badań lekarskich w dniu 17 grudnia 2012r. poddano go zabiegowi operacyjnemu krwawej repozycji złamania końca bliższego kości piszczelowej

prawej i stabilizacji metalem. W dniu 20 grudnia 2012r. został poddany reoperacji złamania i uzupełnienia ubytków kostnych przeszczepami kości gąbczastej alogennej. Ponadto podczas hospitalizacji utrzymywano wyciąg bezpośredni nadkostkowy. Ze szpitala wypisano go w dniu 08 stycznia 2013r. w opatrunku gipsowym stopowo - udowym z zaleceniem kontroli w (...) za 4 tygodnie, chodzenia o kulach bez obciążenia operowanej kończyny i kontynuacji zaleconych ćwiczeń, stosowania profilaktyki przeciwzakrzepowej oraz przyjmowania zaleconych leków. Dalsze leczenie oraz proces usprawniania kontynuował w warunkach ambulatoryjnych. Odpowiedzialną za powstałą szkodę była (...) sp. z o.o., która na zlecenie Gminy Ś. w ramach (...)na terenie Gminy (...) wykonywała prace związane z zimowym utrzymaniem czystości chodnika, gdzie doszło do powstania szkody. Zważywszy, że odpowiedzialność (...) sp. z o.o. objęta była w dniu zdarzenia umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej, zobowiązaną do naprawienia szkody jest pozwana. Dochodzenie roszczeń odszkodowawczych związanych z powstałą szkodą zlecił firmie (...) z siedzibą w S., udzielając stosownego pełnomocnictwa. W dniu 14 sierpnia 2013r. za pośrednictwem pełnomocnika powód zgłosił szkodę pozwanej. W wyniku rozpatrzenia roszczeń pozwana poinformowała powoda o uznaniu roszczeń za niezasadne i odmowie wypłaty odszkodowania. Nie zgadzając się ze stanowiskiem pozwanej powód za pośrednictwem swojego pełnomocnika skierował do pozwanej wnioski o ponowne rozpoznanie sprawy. Pozwana po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego poinformowała powoda o przyznaniu zadośćuczynienia z doznaną krzywdę w wysokości 5.500 zł oraz odszkodowania z tytułu zwrotu kosztów zniszczenia spodni w kwocie 50 zł. Okoliczności wypadku, jak i odpowiedzialność pozwanej co do zasady nie są przedmiotem sporu między stronami. Przedmiotem sporu pomiędzy stronami jest ustalenie odpowiedniej sumy tytułem zadośćuczynienia za doznaną przez powoda krzywdę. Zadośćuczynienie przyznane dotychczas przez ubezpieczyciela nie spełnia przede wszystkim swojej roli kompensacyjnej, nie wyrównuje doznanej szkody, trwałych następstw uszczerbku na zdrowiu, czasu trwania i stopnia intensywności cierpień fizycznych oraz psychicznych. W ocenie powoda odpowiednim zadośćuczynienie może być jednorazowa dopłata kwota 24.500 zł. Przed wypadkiem powód był młodym sprawnym mężczyzną. Pełnił zawodową służbę wojskową na stanowisku (...)w Ś.. Ze względu na doznane w wyniku zdarzenia z dnia 15 grudnia 2012r. obrażenia ciała hospitalizowano go oraz poddawano dwukrotnie zabiegom operacyjnym. Po wypisaniu go ze szpitala do domu był zmuszony prowadzić oszczędzający tryb życia. Aby ograniczyć ryzyko powstania zakrzepów we krwi stosował zastrzyki przeciwzakrzepowe. Zakres ruchów prawej kończyny dolnej był znaczenie ograniczony. Poruszał się przy asekuracji kul łokciowych, co było bardzo uciążliwe w codziennym funkcjonowaniu. Nauka chodzenia o kulach sprawiała mu mnóstwo kłopotów. Siła mięśni uległa osłabieniu. Doznane przez niego obrażenia były niezmiernie bolesne, od samego początku leczenia musiał przyjmować leki przeciwbólowe. Rozległy zakres uszkodzeń ciała wymagał skomplikowanego leczenia, które przysporzyło mu nie tylko cierpień fizycznych, ale również psychicznych. Cały czas trwania leczenia żył w niepewności jego powodzenia. W czynnościach życia codziennego wymagała opieki ze strony osób trzecich, co dla niego jako młodego i dotychczas sprawnego mężczyzny było wyjątkowo upokarzające. Pomimo leczenia oraz procesu usprawniania nie odzyskał pełnej sprawności fizycznej. W przypadku zmiany warunków atmosferycznych bądź większego wysiłku fizycznego odczuwa dolegliwości bólowe. Wobec powyższego zmuszony jest do zażywania leków przeciwbólowych, które obniżają prób reakcji na ból, nie rozwiązują jednak problemu. Upośledzenie zdolności chodzenia zdecydowało o zakwalifikowaniu go orzeczeniem Rejonowej Komisji Lekarskiej w S. z dnia 21 stycznia 2014r. do trzeciej grupy inwalidzkiej i uznaniu za trwale niezdolnego do zawodowej służby wojskowej, Jest to dla powoda ogromne i traumatyczne przeżycie, gdyż tak naprawdę dopiero rozpoczął swoją karierę zawodową, miał wielkie nadzieje z kontynuowaniem służby w wojsku. Niemożność wykonywania pracy zawodowej stanowi dla powoda dużą krzywdę. Obecnie ma przyznaną wojskową rentę, jednakże przyznanie jej nie rekompensuje mu braku perspektyw na przyszłość. Proces leczenia oraz usprawniania wyczerpał go zarówno fizycznie jak i psychicznie. Dla powoda jako młodego człowieka perspektywa dożywcotniej niepełnosprawności jest przerażająca. Stał się nerwowy, nie może skupić się dłużej na jednej czynności. Jako datę wymagalności roszczenia powód wskazuje na dzień 13 grudnia 2013r. tj. dzień odmowy dopłaty zadośćuczynienia za doznaną krzywdę przez pozwaną i od tego dnia wnosi o zasądzenie odsetek ustawowych. Zważywszy na długotrwałe leczenie - wysoce prawdopodobne jest, że skutki odniesionych urazów mogą ujawnić się w bliżej nieokreślonym terminie. Koniecznym jest w związku z tym udzielenie powodowi ochrony, poprzez ustalenie odpowiedzialności pozwanej na przyszłość.

Pozwana w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie na jej rzecz od powoda kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swojego stanowiska pozwana podniosła, że dochodzona przez powoda kwota jest zbyt wygórowana i w żaden sposób nie adekwatna do charakteru i rozmiaru doznanych przez powoda obrażeń, w związku z wypadkiem z dnia 15 grudnia 2012r. Strona pozwana ustalając wysokość należnej powodowi kwoty zadośćuczynienia brała pod uwagę całokształt okoliczności przedmiotowej sprawy, w tym w szczególności treść przedłożonej przez powoda dokumentacji medycznej dotyczącej przebiegu jego leczenia w związku ze zdarzeniem z dnia 15 grudnia 2012r. W ocenie pozwanej zdarzenie z dnia 15 grudnia 2012r. miało charakter nieszczęśliwego wypadku, zaś jego zaistnienie, mogło być, przynajmniej w części, konsekwencją niezachowania przez powoda należytej ostrożności. Należy zaznaczyć, że nawet bardzo intensywne, dokładne odśnieżanie i posypywanie piaskiem bądź solą śniegu na całej powierzchni danego chodnika, alejki czy schodów w warunkach zimowych, nigdy nie jest gwarantem tego, że ktoś mimo wszystko nie zachowa równowagi na takiej siłą rzeczy śliskiej powierzchni. Równie istotne o tej porze roku jest dobranie odpowiedniego do warunków atmosferycznych obuwia i zachowanie szczególnej ostrożności. Powód mógł co najmniej przyczynić się do powstania przedmiotowej szkody poprzez niezachowanie, wymaganej w tych warunkach, należytej ostrożności i ewentualnie dobranie nieadekwatnego do panującej tego dnia aury obuwia. Przy czym w ocenie pozwanej, to właśnie niezachowanie przez powoda należytej ostrożności pozostaje dominującą przyczyną zaistnienia przedmiotowej szkody. Według wiedzy pozwanej, oprócz zgłoszenia przyjętego od powoda, (...) Sp. z o.o., ani w dniu 15 grudnia 2012r., ani też w całym okresie zimowym 2012/2013r., nie otrzymała żadnych innych zgłoszeń, wskazujących na powstanie szkody w związku z niewłaściwym utrzymaniem bądź stanem odśnieżania ciągów pieszych przy ul. (...) w Ś. (...) Sp. z o.o. nie wpływały również nigdy żadne uwagi wskazujące na niewłaściwe odśnieżanie terenu. Brak jest obecnie podstaw by obarczyć pozwaną odpowiedzialnością za mogące wystąpić u powoda w przyszłości negatywne następstwa wypadku z dnia 15 grudnia 2012r., Pozwana kwestionuje również roszczenie powoda dotyczące żądania zasądzenia odsetek ustawowych od dochodzonej w tym postępowaniu kwoty zadośćuczynienia. W ocenie pozwanej, mając na względzie ugruntowane w tym zakresie orzecznictwo, powód mógłby domagać się odsetek od dochodzonych przez niego w tym postępowaniu kwot tytułem zadośćuczynienia, najwcześniej od dnia wydania przez sąd orzeczenia w tej sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu (...) w Ś., idąc chodnikiem przy ul. (...), powód M. Ł. pośliznął się na oblodzonym, niczym nieposypanym chodniku i upadł na podłoże. W wyniku zdarzenia doznał obrażenia ciała w postaci wieloodłamowego zmiążdżeniowego złamania obu kłykci kości piszczelowej prawej.

(bezsporne)

Po zdarzeniu powód został zaopatrzony przez ratowników medycznych w szynę Kramera i przewieziony do (...) Szpitala W. z Przychodnią (...)w S., gdzie przyjęto go na Oddział (...). W dniu 17 grudnia 2012r. powód został poddany zabiegowi operacyjnemu krwawej repozycji złamania końca bliższego kości piszczelowej prawej i stabilizacji metalem. W dniu 20 grudnia 2012r. został poddany zabiegowi reoperacji złamania i uzupełnienia ubytków kostnych przeszczepami kości gąbczastej alogennej. Podczas hospitalizacji utrzymywano u powoda wyciąg bezpośredni nadkostkowy. Ze szpitala powód wypisany został w dniu 08 stycznia 2013r. w opatrunku gipsowym stopowo - udowym z zaleceniem kontroli w (...) za 4 tygodnie, chodzenia o kulach bez obciążenia operowanej kończyny i kontynuacji zaleconych ćwiczeń, stosowania profilaktyki przeciwwzakrzepowej oraz przyjmowania zaleconych leków. Powód kontynuował leczenie w warunkach ambulatoryjnych. Przez okres ok. miesiący miał założony na nogę gips, a później stabilizator. Był również poddawany zabiegom rehabilitacyjnym. Obywał okresowe wizyty u lekarza ortopedy.

(dowód: karta medyczna czynności ratunkowych - k. 8,

karta informacyjna leczenia szpitalnego - k. 9,

historia zdrowia i choroby - k. 61-64,

dokumentacja medyczna powoda ze 109 Szpitala (...) z Przychodnią - k.

72)

Chodnik na którym powód doznał wypadku stanowił własność Gminy (...)i znajdował się w jej zarządzie. Teren ten był objęty umową zawartą przez Gminę (...) z (...) Sp. z o.o. w S., której przedmiotem była realizacja przez tą spółkę (...) na terenie Gminy (...)", obejmującego m.in. prace związane z zimowym utrzymaniem czystości. (...) Sp. z o.o. w S. w chwili zdarzenia była ubezpieczona od odpowiedzialności cywilnej w pozwanej (...) S.A. w Ł.

(bezsporne)

Przed wypadkiem powód pełnił zawodową służbę wojskową na stanowisku (...)w Ś.. Orzeczeniem Rejonowej Wojskowej Komisji Lekarskiej w S. z dnia 21 stycznia 2014r. powód został uznany trwale niezdolnego do zawodowej służby wojskowej.

(dowód: kontrakt z dnia 19.03.2012r. - k. 28-29,

orzeczenie z dnia 21.04.2014r. - k. 30-31)

Decyzją Dyrektora Wojskowego Biura Emerytalnego w S. z dnia 09 kwietnia 2014r. powodowi przyznana została wojskowa renta inwalidzka w kwocie (...)zł miesięcznie.

(dowód: decyzja z dnia 09.04.2014r. - k. 32)

U powoda obecnie w związku ze zdarzeniem z dnia 15 grudnia 2012r. występują zaawansowane zmiany zwyrodnieniowe stawu kolanowego prawego wskutek wieloodłamowego zmiążdżeniowego złamania obu kłykci kości piszczelowej prawej. Na skutek wypadku powód doznał 20 % uszczerbku na zdrowiu. W przyszłości powód będzie wymagał dalszego leczenia operacyjnego stawu kolanowego prawego w postaci wszczępienia endoprotezy stawu.

(dowód: opinia biegłego sądowego A. K. - k. 150-151,

opinia uzupełniająca biegłego sądowego A. K. - k. 177-178)

Przed wypadkiem powód był osobą sprawną fizycznie. Uprawiał amatorsko koszykówkę, jeździł na rowerze i ćwiczył na siłowni. Jako żołnierz zawodowy przechodził okresowe testy sprawnościowe, nigdy nie miał problemów z zaliczeniem tych testów. Obecnie powód nie może uprawiać żadnego sportu. Ze względu na stan zdrowia nie może również podjąć zatrudnienia. W związku z tym powód zajmuje się opieką nad (...)córką.

(dowód: zeznania świadka D. M. - k. 120verte-121,

zeznania świadka A. C. - k. 137,

zeznania powoda - k. 207verte-208)

Powód przez początkowy okres po opuszczeniu szpitala potrzebował pomocy innych osób przy wykonywaniu czynności życia codziennego. Pomocy powodowi udzielała jego matka D. M. i siostra A. C..

(dowód: zeznania świadka D. M. - k. 120verte-121,

zeznania świadka A. C. - k. 137,

zeznania powoda - k. 207verte-208)

W dniu 14 sierpnia 2013r. powód za pośrednictwem pełnomocnika zgłosił szkodę pozwanej. Decyzją z dnia 27 września 2013r. pozwana odmówiła zaspokojenia roszczeń powoda. Nie zgadzając się ze stanowiskiem pozwanej powód za pośrednictwem swojego pełnomocnika skierował do pozwanej wnioski o ponowne rozpoznanie sprawy. Pozwana po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego przyznała powodowi zadośćuczynienie z doznaną krzywdę w wysokości 5.500 zł, odszkodowania z tytułu zwrotu kosztów zniszczenia spodni w kwocie 50 zł, odszkodowanie z tytułu kosztów opieki sprawowanej przez osoby trzecie w kwocie 504 zł, odszkodowanie z tytułu utraconego dochodu w kwocie (...)zł. Ponadto pozwana przyznała powodowi od dnia 01 września 2013r. rentę z tytułu utraconych zarobków w kwocie (...) zł miesięcznie.

(dowód: wniosek z dnia 14.08.2013r. - k. 10,

decyzja z dnia 27.09.2013r. - k. 14,

wniosek powoda z dnia 06.11.2013r. - k. 17-19,

decyzja z dnia 13.12.2013r. - k. 20,

decyzja z dnia 25.04.2014r. - k. 26,

decyzja z dnia 28.04.2014r. - k. 27,

decyzja z dnia 02.09.2014r. - k. 106)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Zgodnie z art. 415 kc kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia. Stosownie do treści art. 444 § 1 kc w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. Na żądanie poszkodowanego zobowiązany do naprawienia szkody powinien wyłożyć z góry sumę potrzebną na koszty leczenia, a jeżeli poszkodowany stał się inwalidą, także sumę potrzebną na koszty przygotowania do innego zawodu. Art. 445 § 1 kc stanowi, że w wypadkach przewidzianych w artykule poprzedzającym sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Zgodnie z art. 189 kpc powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny. Stosownie do treści art. 822 § 1 przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Zgodnie z art. 822 § 2 kc jeżeli strony nie umówiły się inaczej, umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej obejmuje szkody, o jakich mowa w § 1, będące następstwem przewidzianego w umowie zdarzenia, które miało miejsce w okresie ubezpieczenia. Art. 822 § 4 kc stanowi, że uprawniony do odszkodowania w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela. Art. 361 kc § 1 stanowi, iż zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła.

W oparciu o zgromadzone w sprawie materiały dowodowe nie budzi wątpliwości, że powód w dniu 15 grudnia 2012r. doznał wypadku, za który odpowiedzialność odszkodowawczą ponosi pozwana. Pozwana nie kwestionowała samego faktu zdarzenia, jak i swojej odpowiedzialności. W tym miejscu podkreślić należy, że pozwana już w toku postępowania likwidacyjnego przyjęła odpowiedzialność za przedmiotowe zdarzenie, wypłacając powodowi niesporną część zadośćuczynienia (5.500 zł), odszkodowanie za zniszczoną odzież (50 zł), zwrot kosztów opieki sprawowanej przez osoby trzecie (504 zł), zwrot utraconego dochodu ((...)zł), rentę wyrównawczą ((...)zł miesięcznie). W tej sytuacji należy uznać, że sporną w sprawie była jedynie kwestia należnego powodowi zadośćuczynienia. Z uwagi na stanowisko pozwanego prezentowane w toku postępowania likwidacyjnego niezrozumiała jest próba obrony

pozwanej poprzez powołanie się na okoliczności, mające świadczyć o przyczynienie się powoda do powstania szkody. Niewątpliwie zgodnie z art. 362 kc jeżeli poszkodowany przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia ulega odpowiedniemu zmniejszeniu stosownie do okoliczności, a zwłaszcza do stopnia winy obu stron. Pozwana twierdząc, że powód przyczynił się do szkody powinna, stosownie do treści art. 6 kc, tę okoliczność udowodnić. Tymczasem pozwana w toku sprawy nie przedłożyła dowodów, które potwierdziłyby to, że powód w chwili zdarzenia nie zachował należytej ostrożności, wymaganej w takiej okolicznościach. W szczególności pozwana nie wykazała, aby podczas wypadku powód miał założone obuwie nieadekwatne do panującej tego dnia aury. Zdaniem Sądu bez żadnego znaczenia dla zakresu odpowiedzialności pozwanej było również to czy ubezpieczony otrzymał inne zgłoszenia w związku z niewłaściwym stanem odśnieżania ciągów pieszych. Podkreślenia również wymaga, że analiza akt likwidacyjnych prowadzi do wniosku, że w toku likwidacji szkody pozwana nie zgromadziła żadnego materiału dowodowego, który uprawniałby do formułowania, już na etapie procesu, wniosków o przyczynienie się powoda do powstania szkody. W związku z tym należy uznać, że odpowiedzialność za zdarzenie z dnia 15 grudnia 2012r. ponosił wyłącznie (...) Sp. z o.o. w S., która w chwili wypadku była ubezpieczona od odpowiedzialności cywilnej u pozwanej. Zgodnie z art. 61 pkt 2 ustawy z dnia 07 lipca 1994r. Prawo budowlane (t.j. Dz.U. z 2013r. poz. 1409 z późn. zm.) właściciel lub zarządca obiektu budowlanego jest obowiązany zapewnić, dochowując należytej staranności, bezpieczne użytkowanie obiektu w razie wystąpienia czynników zewnętrznych oddziaływujących na obiekt, związanych z działaniem człowieka lub sił natury, takich jak: wyładowania atmosferyczne, wstrząsy sejsmiczne, silne wiatry, intensywne opady atmosferyczne, osuwiska ziemi, zjawiska lodowe na rzekach i morzu oraz jeziorach i zbiornikach wodnych, pożary lub powodzie, w wyniku których następuje uszkodzenie obiektu budowlanego lub bezpośrednie zagrożenie takim uszkodzeniem, mogące spowodować zagrożenie życia lub zdrowia ludzi, bezpieczeństwa mienia lub środowiska. Stosownie do treści art. 5 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz.U. z 2013r. poz. 1399 z późn. zm.) właściciele nieruchomości zapewniają utrzymanie czystości i porządku przez uprzątnięcie błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z chodników położonych wzdłuż nieruchomości, przy czym za taki chodnik uznaje się wydzieloną część drogi publicznej służącą dla ruchu pieszego położoną bezpośrednio przy granicy nieruchomości; właściciel nieruchomości nie jest obowiązany do uprzątnięcia chodnika, na którym jest dopuszczony płatny postój lub parkowanie pojazdów samochodowych. Bezspornym w sprawie było to, że do wypadku powoda doszło na terenie nieruchomości stanowiącej własność Gminy (...), która jednak zawarła z (...) Sp. z o.o. w S. umowę, której przedmiotem było tzw. zimowe utrzymanie terenu. Zgodnie z art. 429 kc kto powierza wykonanie czynności drugiemu, ten jest odpowiedzialny za szkodę wyrządzoną przez sprawcę przy wykonywaniu powierzonej mu czynności, chyba że nie ponosi winy w wyborze albo że wykonanie czynności powierzył osobie, przedsiębiorstwu lub zakładowi, które w zakresie swej działalności zawodowej trudnią się wykonywaniem takich czynności. Jak już wyżej wskazano pozwana nie kwestionowała tego, że ubezpieczony ponosił odpowiedzialność za niewłaściwy stan nawierzchni, który spowodował upadek powoda.

Mając powyższe na uwadze Sąd uwzględnił żądanie powoda zasądzenia uzupełniającego zadośćuczynienia za doznaną przez powoda krzywdę w kwocie 24.500 zł. Określając wysokość należnego powodowi zadośćuczynienia za doznaną krzywdę Sąd uwzględnił w szczególności okoliczności wypadku, doznane przez powoda obrażenia, związane z wypadkiem cierpienia powoda o charakterze psychicznym i fizycznym, czas i charakter rekonwalescencji powoda po wypadku, wpływu tego zdarzenia na stan zdrowia powoda, na jej życie rodzinne i codzienne funkcjonowanie. Sąd podziela pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w wyroku z dnia 17 września 2010r. (II CSK 94/10, LEX nr 672675), iż „sąd musi uwzględnić wszystkie okoliczności danego zdarzenia, a zwłaszcza rodzaj obrażeń i rozmiar związanych z nimi cierpień fizycznych i psychicznych, stopień kalectwa, poczucie nieprzydatności, konieczność korzystania ze wsparcia bliskich. Zadośćuczynienie powinno spełniać funkcję kompensacyjną”. Na aprobatę zasługuje również pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w wyroku z dnia 01 kwietnia 2004r. (II CK 131/03, LEX nr 327927), że „określając wysokość "odpowiedniej sumy" (art. 445 § 1 k.c.), sąd powinien niewątpliwie kierować się celami oraz charakterem zadośćuczynienia i uwzględnić wszystkie okoliczności mające wpływ na rozmiar doznanej szkody niemajątkowej. Podstawowe znaczenie musi mieć rozmiar doznanej krzywdy, o którym decydują przede wszystkim takie czynniki, jak rodzaj uszkodzenia ciała czy rozstroju zdrowia, ich nieodwracalny charakter polegający zwłaszcza na kalectwie, długotrwałość i przebieg procesu leczenia, stopień cierpień fizycznych i psychicznych, ich intensywność i długotrwałość, wiek poszkodowanego i jego szanse na przyszłość oraz poczucie nieprzydatności społecznej”. W

zakresie skutków zdrowotnych dla powoda w związku ze zdarzeniem z dnia 15 grudnia 2012r. Sąd oparł się przede wszystkim na opinii biegłego sądowego z zakresu ortopedii. Z opinii biegłego sądowego A. K. wynika, że wypadek spowodował u powoda 20 % uszczerbek na zdrowiu. Doznane przez powoda obrażenia miały istotny wpływ na życie powoda, ograniczyły jego aktywność życiową, okresowo również w sferze spraw codziennych. Doznane obrażenia związane były z dolegliwościami bólowymi, które okresowo występują również obecnie. Za oczywisty uznać należy fakt, że doznane obrażenia, leczenie, rekonwalescencja, dolegliwości bólowe i ograniczenie aktywności wiązać się musiały ze znacznymi ujemnymi doznaniem psychicznymi dla powoda. W okolicznościach niniejszej sprawy szczególnie istotnym jest wpływ zdarzenia z dnia 15 grudnia 2012r. na życie zawodowe powoda i jego sytuację materialną. Stan zdrowia powoda po wypadku uniemożliwił powodowi dalszą pracę w charakterze żołnierza zawodowego, co wiązało się dla niego z utratą źródła wysokiego dochodu, jak i niemożnością wykonywania wymarzonego zawodu. Te okoliczności musiały wiązać się dla powoda ze znacznym dyskomfortem psychicznym, zwłaszcza że do chwili wypadku był on młodym i sprawnym fizycznie mężczyzną. W tej sytuacji żądana przez powoda kwotę zadośćuczynienia w żaden sposób nie można uznać za wygórowaną.

Mając powyższe na uwadze Sąd w punkcie I zasądził na rzecz powoda od pozwanej kwotę 24.500 zł. Od tej kwoty sąd zasądził również odsetki ustawowe, zgodnie z żądaniem powoda. Zgodnie z art. 481 § 1 kc jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Stosownie zaś do treści art. 481 § 2 kc (w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2015r.) jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona, należą się odsetki ustawowe. Jednakże gdy wierzytelność jest oprocentowana według stopy wyższej niż stopa ustawowa, wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie według tej wyższej stopy. Art. 481 § 2 kc (w brzmieniu obowiązującym od dnia 01 stycznia 2016r.) stanowi, że jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych. Jednakże gdy wierzytelność jest oprocentowana według stopy wyższej, wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie według tej wyższej stopy. Art. 455 kc stanowi, że jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. Zgodnie jednak z art. 817 § 1 kc ubezpieczyciel obowiązany jest spełnić świadczenie w terminie trzydziestu dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku. Z uwagi na treść powyższych przepisów Sąd podzielił stanowisko powoda, że odsetki od zadośćuczynienia powinny być liczone od dnia odmowy jego wypłaty przez pozwaną. Fakt bezpodstawnej odmowy wypłaty świadczenia nie może wywoływać dla pozwanej korzystnych skutków prawnych. Brak jest również podstaw do przyjęcia, że wyrok wydany w sprawie ma charakter konstytutywny. W ocenie Sądu w chwili odmowy wypłaty zadośćuczynienia przez pozwanego nie istniały obiektywne przeszkody do oceny krzywdy doznanej przez powoda w wyniku zdarzenia z dnia 15 grudnia 2012r. Sąd ma świadomość, że Sąd Najwyższy w swoich orzeczeniach wyrażał różne poglądy dotyczące początkowego terminu naliczania odsetek w sprawach o zapłatę zadośćuczynienia. Stanowisko o możliwości zasądzenia odsetek również za okres poprzedzający orzekanie Sąd Najwyższy wyraził m.in. w uchwale z dnia 08 lipca 1993r. (III CZP 80/93, LEX nr 5376) i w wyroku z dnia 23 stycznia 1991r. (II CR 677/90, LEX nr 9049). Sąd podziela w niniejszej sprawie właśnie tę linię orzeczniczą.

Sąd w punkcie II wyroku uwzględnił również żądanie powoda ustalenia odpowiedzialności pozwanej za wszystkie mogące wystąpić w przyszłości skutki będące następstwem wypadku powoda z dnia 15 grudnia 2012r. Podstawą prawną takiego żądania jest art. 189 kpc. Zauważyć jednak należy, że interes prawny w żądaniu ustalenia odpowiedzialności na przyszłość nabiera szczególnego charakteru z uwagi na treść art. 442¹ § 3 kc. Zgodnie z tym przepisem w razie wyrządzenia szkody na osobie, przedawnienie nie może skończyć się wcześniej niż z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Przed wprowadzeniem do kodeksu cywilnego tego przepisu przesłanką decydującą o istnieniu interesu prawnego w ustaleniu odpowiedzialności na przyszłość było przeciwdziałanie przedawnieniu roszczenia. Sąd miał na względzie to, iż Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 11 marca 2010r. (IV CSK 410/09, LEX nr 678021) wyraził pogląd, iż „pod rządem art. 442¹ § 3 k.c. powód dochodzący naprawienia szkody na osobie może mieć interes prawny w ustaleniu odpowiedzialności pozwanego za szkody mogące powstać w przyszłości”, wskazując przy tym, że za istnieniem takiego

interesu może przemawiać wzgląd na złagodzenie trudności dowodowych powodowanych upływem czasu między wystąpieniem zdarzenia wywołującego szkodę a dochodzeniem jej naprawienia. Jednocześnie jednak Sąd Najwyższy wskazał, że „ocena interesu prawnego strony musi być zawsze dokonywana na tle skonkretyzowanych okoliczności, które pozwalają ocenić rzeczywistą potrzebę ochrony jej sfery prawnej”. Okoliczności niniejszej sprawy wskazują, że powód miał interes w żądaniu ustalenia odpowiedzialności pozwanej na przyszłość. W tym zakresie istotnego znaczenia nabiera w szczególności treść opinii biegłego sądowego A. K.. Biegły wskazał bowiem, że powód będzie wymagał w przyszłości leczenia operacyjnego.

Ustalenia w niniejszej sprawie Sąd poczynił na podstawie niekwestionowanych przez strony dokumentów, opinii biegłego sądowego, zeznań świadka A. C. i D. M. oraz zeznań powoda. Sąd nie znalazł żadnych podstaw do zakwestionowania wiarygodności opinii biegłego sądowego A. K.. Zdaniem zaś Sądu wnioski opinii były logiczne i korespondujące z pozostałym materiałem dowodowym w sprawie. Pozwana ograniczyła się zaś jedynie do gołosłownej polemiki z ustaleniami biegłego sądowego. W ocenie Sądu na wiarę zasługiwały zeznania świadków A. C. i D. M. oraz zeznania powoda. Zeznania te wzajemnie ze sobą korespondowały, były również zgodne z innymi dowodami zebranymi w sprawie. Znaczenia dowodowego nie miały zeznania świadków H. B. i R. B.. Z zeznań tych świadków nie wynikają bowiem żadne okoliczności, które mogłyby mieć wpływ na zakres odpowiedzialności pozwanej.

O kosztach procesu w punkcie III wyroku Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 kpc, oraz art. 109 § 2 kpc, zgodnie z ogólną zasadą, że strona przegrywająca proces powinna zwrócić przeciwnikowi niezbędne koszty procesu. Powództwo zostało uwzględnione w całości, więc pozwana powinna zwrócić powodowi wszystkie poniesione przez niego koszty procesu. Tymi kosztami były: wynagrodzenia pełnomocnika procesowego powoda w kwocie 2.400 zł i opłata skarbową uiszczona od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł. \ Wynagrodzenie pełnomocnika powoda zostało określone na podstawie § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1349 z późn. zm.), w wysokości stawki minimalnej, obliczonej od wartości przedmiotu sporu. Brak było podstaw do zasądzenia na rzecz powoda opłaty skarbowej uiszczonej od pełnomocnictwa substytucyjnego, gdyż zgodnie z art. 98 § 3 kpc za niezbędne koszty procesu mogą być uznane wyłącznie wydatki jednego pełnomocnika.

W pkt IV wyroku Sąd orzekł na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167 poz. 1398 z późn. zm.). Zgodnie z tym przepisem kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał obowiązku uiścić kurator albo prokurator, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąży przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu. Powód w niniejszej sprawie był zwolniony z kosztów sądowych. W związku z uwzględnieniem powództwa to pozwana powinna pokryć nieuiszczone koszty sądowe w sprawie, którymi były: należna opłata sądowa od pozwu w kwocie 1.225 zł i wynagrodzenie biegłego sądowego w kwocie 1.250 zł. Wynagrodzenie biegłego sądowego A. K. ustalone zostało prawomocnymi postanowieniami z dnia 13 stycznia 2016r. i 22 lutego 2016r.

(...)